

**NASJONAL KLAGENEMND FOR OPPTAK GJENNOM
SAMORDNA OPPTAK**
Postboks 236 Sentrum, 0103 Oslo

PROTOKOLL FRA KLAGENEMNDAS MØTE 21. OKTOBER 2025

33/25	Universitetet i Oslo – opptaksforskriften § 7-13
Vedtak	Universitetets vedtak opprettholdes.
Begrunnelse	Etter opptaksforskriften § 7-13 er det et krav at de som gis tilbud om opptak etter særskilt vurdering har dokumentert forhold som gir grunn til å anta at søkerens karakterpoengsum ikke gir et riktig bilde av søkerens kvalifikasjoner. Klagenemnda viser til informasjon om særskilt vurdering på Samordna opptaks nettsider. Her fremgår det at for å få særskilt vurdering må man dokumentere at de faktiske kunnskapene man hadde på videregående skole var bedre enn karakterene viser. Klager har dokumentert spesielle forhold i form av en funksjonsnedsettelse. Klagenemnda mener imidlertid at det ikke er sannsynliggjort at karakterene i fagene geografi, naturfag, engelsk, matematikk 1P +2P og tysk 2 gir et uriktig bilde av hennes faktiske kompetansenivå på vurderingstidspunktet. Klagenemnda mener at det ikke er grunnlag for å anta at hun hadde et høyere kompetansenivå i de ovennevnte fagene enn det karakterene viser. Klagenemnda registrerer at det er uenighet om hvor mye tilrettelegging klager fikk da hun gikk på videregående skole, og legger derfor til grunn at den tilretteleggingen som faktisk ble gitt uansett ikke hadde den tilsiktede effekten. Klagenemnda bemerker at det ikke er utnyttet potensial for læring som skal gi grunnlag for særskilt vurdering. Klagenemnda mener at det ikke er sannsynliggjort at karakterene i de nevnte fagene gir et uriktig bilde av klagers faktiske kompetansenivå på vurderingstidspunktet. Klagenemnda viser også til klagers påstand om at Universitetet i Oslo tolker og anvender opptaksforskriften § 7-13 (3) på en slik måte at den diskriminerer noen søkere med funksjonsnedsettelse. Klagenemnda er uenig i at den felles tolkning av ordlyden i opptaksforskriften § 7-13 som praktiseres av alle lærestedene i det samordnede opptaket, er diskriminerende. For å kunne belyse dette standpunktet mener klagenemnda det er nødvendig å redegjøre kort for hvordan systemet med opptak til høyere utdanning i Norge fungerer. Opptak til de fleste studier ved

	norske universiteter og høyskoler er i all vesentlighet et knapphetsgode fordi det som regel er langt flere søkere til et studieprogram enn det er ledige studieplasser. Det vil igjen si at én inn betyr en annen ut. Det er derfor svært viktig for lærestedene å sikre seg at det er de best kvalifiserte søkerne som får tilbud om studieplass. Basert på de krav som stilles til søkere gjennom opptaksforskriften, vil det si de med best karakterer fra videregående skole. Universitetet i Oslo har derfor ikke anledning til å vurdere andre kriterier enn karakterer fra videregående skole selv om disse ligger flere år tilbake i tid og klager i mellomtiden har fullført annen høyere utdanning.
34/25	Universitetet i Bergen – opptaksforskriften § 7-5
Vedtak	Universitetets vedtak opprettholdes.
Begrunnelse	Kravene for å bli kvalifisert etter 23/5-regelen står beskrevet på Samordna opptaks nettsider. For å få generell studiekompetanse etter 23/5-regelen, må søker i tillegg til å dekke alderskravet og fagkravet også dokumentere minst 5 års praksis. Praksis kan blant annet være utdanning, arbeid og/eller omsorgsarbeid. Universitetet i Bergen hadde ikke innen opplastingsfristen 1. juli tilgang til korrekt dokumentasjon på 5 års praksis etter 23/5-regelen. Det er søkers ansvar å sette seg inn i gjeldende regler. Det er også den enkeltes ansvar å sørge for at all nødvendig dokumentasjon blir lastet opp og gjort tilgjengelig for saksbehandler innen fristen.
35/25	Universitetet i Innlandet – opptaksforskriften § 3-2
Vedtak	Klagen avvises.
Begrunnelse	Etter opptaksforskriften § 3-2 første ledd kan det gis dispensasjon fra kravet til generell studiekompetanse dersom søkeren kan dokumentere at det på grunn av varig sykdom, funksjonshemming eller lignende har vært umulig å oppfylle noen av kravene som man normalt må oppfylle for å få generell studiekompetanse. I tillegg er det et vilkår at søkeren har nødvendige faglige forutsetninger for å gjennomføre det aktuelle studiet, jf. opptaksforskriften § 3-2 andre ledd. Denne vurderingen foretas av den aktuelle utdanningsinstitusjonen søknaden gjelder. Er det søkt studier ved flere utdanningsinstitusjoner, foretar hver institusjon vurderingen etter § 3-2 andre ledd for studiene som gjelder den aktuelle institusjonen. Ved avslag avgjør avslagsgrunnlaget hvilket organ som er klageinstans. Dersom søknaden er avslått fordi vilkåret i opptaksforskriften § 3-2 første ledd ikke er oppfylt, skal eventuell klage behandles av Nasjonal klagenemnd. Skyldes avslaget

	at utdanningsinstitusjonen har kommet til at søkeren mangler de faglige forutsetningene for det omsøkte studiet, behandles klagen av lokal klageinstans ved lærestedet. I dette tilfellet har universitetet kommet til at vilkåret i opptaksforskriften § 3-2 første ledd er oppfylt, men at opptak ikke kan skje da søkeren mangler nødvendige faglige forutsetninger for å fullføre studiet klager har søkt på. Klagen gjelder sistnevnte. Myndighetsområdet til Nasjonal klagenemnd er regulert i opptaksforskriften § 8-1, som må forstås slik at nemnda ikke prøver avslag på opptak gjort i medhold av opptaksforskriften § 3-2 andre ledd. Det følger av forvaltningsloven § 34 første ledd at klageinstansen skal avvise saken, dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger. Klagenemnda har fått opplyst at det i henhold til interne retningslinjer er forutsatt at saksbehandlende utdanningsinstitusjon fatter en avgjørelse som gjelder opptaksforskriften § 3-2 første ledd. Dette er imidlertid uten betydning for vurderingen av klagenemndas myndighet.
36/25	Nord universitet – opptaksforskriften § 3-2
Vedtak	Universitetets vedtak opprettholdes.
Begrunnelse	Klagenemnda viser til opptaksforskriften § 3-2 om dispensasjon. Et av vilkårene for å få dispensasjon er at det ikke har vært mulig å oppnå enkelte av kravene til generell studiekompetanse på grunn av varig sykdom, funksjonshemming eller lignende. Kravene for å få dispensasjon er strenge. Klagenemnda mener det ikke er tilstrekkelig dokumentert varig sykdom, funksjonshemming eller lignende som har gjort det umulig for klager å bestå faget matematikk 2P og dermed få generell studiekompetanse.

Oslo, 21. oktober 2025

Brynjar Jørstad var ikke til stede under behandling av sakene.

Arild A. Riege
leder

Ann Marit Roterud

Gunn Marie Rognstad

Hilde Austad

Jens Kristian Øvstebø

Andrea Tengs Johansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.